

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Zuzany Bystřické a soudců Mariana Kokeše a Lubomíra Majerčíka v právní věci

žalobce: **ONENESS o.p.s., IČO: 27741354**
sídlem Rusava 296, 768 41 Rusava
zastoupený advokátem Mgr. Jiřím Nezhybou
sídlem třída Údolní 567/33, 602 00 Brno

proti
žalovanému: **Krajský úřad Zlínského kraje**
sídlem třída Tomáše Bati 21, 761 90 Zlín

za účasti osob
zúčastněných
na řízení: **1) P. D.**
zastoupen advokátem Mgr. Ing. Martinem Matějkou
sídlem Jana Babáka 2733/11, 612 00 Brno

2) SEMANE NORD s.r.o., IČO: 25843451
sídlem Rusava 296, 768 41 Rusava

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 11. 2022, č. j. KUZL 90501/2022, sp. zn. KUSP 41365/2021 ŽPZE,

takto:

- I. Rozhodnutí Krajský úřad Zlínského kraje ze dne 2. 11. 2022, č. j. KUZL 90501/2022, sp. zn. KUSP 41365/2021 ŽPZE, **se ruší a věc se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

- II. Žalovaný je **povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení částku 10 800 Kč, a to k rukám žalobcova advokáta Mgr. Jiřího Nezhyby do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- III. Osoby zúčastněné na řízení **nemají** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a průběh správního řízení

1. Žalobce je vlastníkem kulturního zařízení vybudovaného v 70. letech 20. století, pro jehož provoz je využívána kanalizace se septikem a vsakovacím drenážním systémem. Jelikož tento způsob likvidace odpadních vod přestával plnit svoji funkci, plánoval žalobce jeho modernizaci prostřednictvím zbudování kořenové čističky odpadních vod na pozemku parc. č. X v katastrálním území X (všechny v rozsudku zmíněné pozemky se nachází v tomto katastrálním území, pozn. krajského soudu). Z důvodu přerážení tohoto pozemku do plochy krajinné zeleně, provedené novým územním plánem obce Rusava, však byl záměr žalobce zmařen (je třeba podotknout, že nový územní plán obce Rusava byl v této části zrušen rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 14. 4. 2019, č. j. 67 A 14/2018-176).
2. Žalobce byl proto nucen likvidaci odpadních vod vyřešit jiným způsobem. Rozhodl se do septiku umístit biologickou čističku odpadních vod a původní drenážní systém opravit, o čemž později informoval odbor životního prostředí Městského úřadu Bystřice nad Hostýnem (dále též „specializovaný stavební úřad“). Specializovaný stavební úřad měl však za to, že pro stavbu čističky odpadních vod bylo nutné doložit další podklady. Žalobce dne 18. 1. 2018 podal žádost o dodatečné povolení stavby čističky, specializovaný stavební úřad proto postupoval dle § 129 odst. 2 zákona č. 183/2006 Sb. o územním plánování a stavebním řádu, v rozhodném znění (dále jen „stavební zákon“) a zahájil řízení o jejím odstranění, které stejný den přerušil. Po provedení kontrolní prohlídky drenážního systému specializovaný stavební úřad zahájil usnesením ze dne 1. 8. 2018, č. j. MUBPH 16620/2018, řízení o odstranění této stavby, a toto řízení spojil s řízením o odstranění stavby čističky odpadních vod. Žalobce následně podal žádost o dodatečné povolení stavby vodního díla dle § 15 zákona č. 254/2001 Sb. o vodách, v rozhodném znění (dále jen „vodní zákon“).
3. Specializovaný stavební úřad rozhodnutím ze dne 10. 8. 2020, č. j. MUBPH 16317/2020-58, (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“) zamítl žádost žalobce o povolení nakládání s vodami včetně žádosti o dodatečné stavební povolení ke stavbě vodního díla „*Vestavba ČOV do septiku a vsakovací drenážní systém pro rekreační zařízení ONENESS o.p.s., Rusava 296e, 768 41 Rusava*“, neboť žalobce ve stanovené lhůtě nedoplnil žádost o požadované údaje a podklady. Žalobce se proti prvostupňovému rozhodnutí odvolal.
4. Žalovaný v záhlaví citovaným rozhodnutím změnil výrok prvostupňového rozhodnutí zaprvé tak, že vypustil jako nadbytečnou část věty „...podle ustanovení § 140 správního řádu...“, a zadruhé tak, že doplnil údaje a podklady, které žalobce ve stanovené lhůtě nedoplnil. Mělo jít o závazné stanovisko orgánu územního plánování, souhlas vlastníka pozemku, projektovou dokumentaci stavby, stanovisko správce povodí k vodnímu dílu a k vypouštění odpadních vod do vod podzemních a vyjádření osoby s odbornou způsobilostí. Ve zbývajících částech prvostupňového rozhodnutí potvrdil.

II. Shrnutí argumentů obsažených v žalobě

5. Ve včas podané žalobě (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“), splňující též ostatní podmínky řízení (§ 65, § 68 a § 70 s. ř. s.), žalobce navrhl krajskému soudu, aby rozhodnutí žalovaného zrušil. Dále navrhuje, aby krajský soud zrušil i rozhodnutí prvostupňové postupem dle § 78 odst. 3 s. ř. s.
6. Žalobce namítá nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí pro nedostatek důvodů, neboť žalovaný se žádným způsobem nevypořádal s jeho odvolacími námitkami a nedostatečně zjistil skutkový stav.
7. K opravě drenážního systému žalobce namítá, že ji provedl jedinou možnou technologií a nezměnil trasu původního systému. Opačný závěr žalovaného je pak nedostatečně odůvodněn a nemá oporu ve spise. Na podporu svých tvrzení žalobce navrhuje provést řadu listinných důkazů. Současně nebylo v řízení řádně prokázáno, že drenážní systém zasahoval i na pozemky parc. č. XA, XB a XC, správní orgány pouze akceptovaly pravdivost vyjádření jejich vlastníků. Žalobce dále upozornil, že sám specializovaný stavební úřad v protokolu z kontrolní prohlídky stavby ze dne 29. 3. 2018 vyhodnotil původní stav drenážního systému jako nedostatečný a nařídil žalobci jeho opravu. Žalobce má na základě uvedeného za to, že ke opravě drenážního systému nepotřeboval stavební povolení ani územní rozhodnutí, neboť prováděl stavební úpravy a udržovací práce. Žalobce je tak přesvědčen, že stavební orgány neměly řízení o odstranění stavby vůbec zahajovat. Žádost o dodatečné povolení stavby žalobce podával pouze z procesní opatrnosti a nadbytečně.
8. K provedení záměru vestavby čističky odpadních vod do septiku podle žalobce právní řád taktéž nevyžaduje územní rozhodnutí ani stavební povolení. Jde o výměnu technické infrastruktury a udržovací práce, případně o stavební úpravy. Žalobce má za to, že vestavba technologie čističky zachovává vnější půdorysné i výškové ohraničení původního septiku. Argumentaci žalobce má podporovat i skutečnost, že původní septik a drenážní systém byl řádně povolen a zkolaudován.
9. Žalobce dále vznesl řadu procesních námitek. Zaprvé mu žalovaný neumožnil vyjádřit se k podkladům řízení, čímž porušil § 36 odst. 3 správního řádu. Zadruhé v řízení rozhodovaly podjaté úřední osoby, přičemž žalovaný pochybil i v tom, že postup specializovaného stavebního úřadu shledal zákonným přesto, že úřední osoby rozhodovaly ve věci v době, kdy ještě nebylo rozhodnuto o jejich nepodjatosti. Tím porušil § 14 odst. 4 správního řádu. Zatřetí žalobce namítá, že specializovaný stavební úřad vůbec neměl přistupovat ke spojení řízení o odstranění stavby čističky odpadních vod s řízením o odstranění stavby drenážního systému, neboť obě stavby na sobě nejsou bezpodmínečně závislé. Došlo tím k bezdůvodnému rozšíření řízení o účastníky, které se ke stavbě čističky neměli právo se vyjadřovat, a k prodloužení řízení.

III. Vyjádření žalovaného a osoby zúčastněné na řízení, replika žalobce

10. Žalovaný ve vyjádření k žalobě trvá na tom, že instalace čističky odpadních vod do stávajícího septiku nemůže být kvalifikována jako udržovací práce a stavební úprava nevyžadující povolení vodoprávního úřadu. Čistička odpadních vod je vodním dílem. Taktéž rekonstrukce drenážního systému sloužícímu k odvádění odpadních vod nelze podle názoru žalovaného považovat za výměnu technické infrastruktury a udržovací práci. V projednávaném případě totiž žalobce původní systém prodloužil, nově tedy zasahuje i na

dosud nedotčené pozemky, s čímž jejich vlastník nevyslovil souhlas. Tvrzení žalovaného potvrzuje i skutečnost, že žalobce vyměnil původní drenážní trubky DN 100 za nové trubky DN 150. Žalobce nově vybudoval rozdělovací šachtu DN 400, jež se dělí do tří větví, přičemž dvě z nich jsou zakončeny novými vsakovacími objekty AS-KRECHT. Nový vsakovací drenážní systém tvoří s novou čističkou odpadních vod jeden celek a je bezpochyby vodním dílem ve smyslu § 55 odst. 1 písm. c) zákona o vodách. Jelikož žalobce ve stanovené lhůtě nepředložil nezbytné podklady ke stavbě vodního díla, nemohl specializovaný stavební úřad jeho žádosti vyhovět, pročez žalovaný navrhuje správní žalobu jako nedůvodnou zamítnout.

11. Žalobce v replice setrval na své žalobní argumentaci a dále reagoval na důkazy navržené žalovaným k provedení. Tyto důkazy podle něj nemohou relevantním způsobem doložit, že žalobce změnil trasu drenážního systému. Dopis ministerstva zemědělství obsahuje pouze převzatou argumentaci žalovaného a nemá tedy žádnou vypovídací hodnotu.
12. Osoba zúčastněná na řízení 2) se ztotožňuje s argumentací žalobce a považuje napadené rozhodnutí za nezákonné a nepřezkoumatelné.

IV. Posouzení věci soudem

13. Krajský soud přezkoumal v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.) napadené rozhodnutí žalovaného, včetně řízení předcházející jeho vydání, a dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí je nezákonné (§ 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.).
14. Žalobce namítl nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí, protože žalovaný nijak nevypořádal jeho odvolací námitky. Námitka je nedůvodná.
15. Nepřezkoumatelnost je vadou správního rozhodnutí, k níž je soud povinen přihlídnout z úřední povinnosti (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 12. 2003, č. j. 2 Ads 33/2003-78, rozhodnutí správních soudů jsou dostupná na www.nssoud.cz). Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2016, č. j. 1 As 287/2015-51, bod 24) vyplývá, že „[P]řezkoumatelné rozhodnutí je rozhodnutí srozumitelné, s dostatkem důvodů podporujících výrok rozhodnutí. Nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů je dána především tehdy, opřel-li soud rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, případně zjištěné v rozporu se zákonem nebo pokud zcela opomněl vypořádat některou z námitek uplatněných v žalobě (viz např. rozsudek ze dne 27. 6. 2007, č. j. 3 As 4/2007-58, rozsudek ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 – 73).“ Ačkoliv byl tento právní názor vysloven ve vztahu k soudnímu rozhodnutí, lze jej vztáhnout i rozhodnutí správních orgánů (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2013, č. j. 1 Afs 92/2012-45). Nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů musí být vykládána ve svém skutečném smyslu, tj. jako nemožnost přezkoumat určité rozhodnutí pro nemožnost zjistit v něm jeho obsah nebo důvody, pro které bylo vydáno (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2008, č. j. 7 Afs 212/2006-74). Současně je třeba zdůraznit, že na rozhodnutí správních orgánů obou stupňů je třeba v rámci soudního přezkumu nahlížet jako na jeden celek, tedy že rozhodnutí se mohou vzájemně argumentačně doplňovat v obou směrech (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu dne 14. 10. 2021, č. j. 7 As 447/2019-60).

16. Krajský soud neshledal, že by napadené a prvostupňové rozhodnutí byla nepřezkoumatelná. Z jejich výroků je zřejmé, jak správní orgány rozhodly, a z jejich odůvodnění je zřejmé i to, proč takto rozhodly. Z odůvodnění vyplývá, na základě jakých skutečností a jakých podkladů dospěly správní orgány k závěrům, které se odrazily ve výrocích rozhodnutí.
17. Nemůže být sporu o tom, že pokud by žalovaný zcela opomenul vypořádat některou z odvolacích námitek, která by mohla ve prospěch žalobce ovlivnit výrok rozhodnutí, a k jejímu implicitnímu vypořádání by nedošlo ani argumentačním základem napadeného rozhodnutí, bylo by takové rozhodnutí nepřezkoumatelné. Tak tomu ale v nyní projednávané věci nebylo.
18. Krajský soud přisvědčuje tvrzení žalobce, že v napadeném rozhodnutí absentuje podrobnější vypořádání některých odvolacích námitek, především otázky umístění a trasy původního drenážního systému a zasažených pozemků ve vlastnictví třetích osob. Z napadeného rozhodnutí však zároveň vyplývá postup, jakým žalovaný dospěl k závěru, že drenážní systém po provedení záměru žalobce zasahuje i další (dosud nedotčené) pozemky a proč se jedná o stavbu vodního díla, k jejímuž provedení je třeba vydání stavebního povolení. Tento postup je přezkoumatelný a je předmětem posouzení tohoto rozsudku.

Procesní námitky

19. Před věcným posouzením se krajský soud nejdříve zaměří na vypořádání procesních námitek proti postupu správních orgánů v řízení.
20. Žalobce zaprvé namítá, že specializovaný stavební úřad mu neumožnil vyjádřit se k podkladům řízení, čímž porušil § 36 odst. 3 správního řádu. Žalovaný s ním nesouhlasí, neboť v období od 26. 9. 2019, kdy bylo správní řízení přerušeno s výzvou k doložení dokladů, do doby vydání prvostupňového rozhodnutí, obdržel specializovaný stavební úřad toliko jediný podklad – projektovou dokumentaci ze strany žalobce. Jelikož žádný jiný podklad nebyl doložen, nebylo třeba žalobce vyzývat k vyjádření k podkladům rozhodnutí, které sám doložil.
21. Podle § 36 odst. 3 věty první, části věty před středníkem správního řádu, *nestanoví-li zákon jinak, musí být účastníkům před vydáním rozhodnutí ve věci dána možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí*. Účelem tohoto ustanovení je dát účastníkovi řízení možnost seznámit se s obsahem správního spisu v době bezprostředně předcházející vydání rozhodnutí, tj. v době, kdy mezi seznámením se s podklady a vydáním rozhodnutí již není správní spis o další důkazní prostředky doplňován (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 2. 2010, č. j. 8 Afs 21/2009–243). Jak však Nejvyšší správní soud zdůraznil v rozsudku ze dne 23. 3. 2011, č. j. 8 As 40/2010–59, že „*nezákonnost rozhodnutí může způsobit toliko situace, kdy účastník má možnost seznámit se s podklady rozhodnutí až ze samotného rozhodnutí. To vše za situace, kdy se ve správním spise nalézaly podklady, o nichž účastník řízení neměl povědomí a nemohl se k nim vyjádřit*“. Tak tomu v nyní projednávaném případě nebylo.
22. Specializovaný stavební úřad ve věci rozhodoval podruhé. Jeho první rozhodnutí žalovaný totiž zrušil rozhodnutím ze dne 30. 7. 2019, č. j. KUZZL 40956/2019, a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Žalobce předtím (7. 6. 2019) nahlížel do správního spisu (č. 1. správního spisu 72). Krajský soud ze správního spisu dále ověřil, že specializovaný stavební úřad

usnesením ze dne 26. 9. 2019, č. j. MUBPH 22135/2019 (č. 1. správního spisu 79) přerušil řízení a vyzval žalobce k doplnění žádosti o dodatečné povolení. Poté, co se žalobce proti této výzvě odvolal a žalovaný jeho odvolání zamítl, žalobce specializovanému stavebnímu úřadu dne 27. 2. 2020 doručil projektovou dokumentaci (č. 1. správního spisu 88) a požádal o prodloužení lhůty (č. 1. správního spisu 89). Dalšími přílohami spisu pak jsou: usnesení o prodloužení lhůty (č. 1. správního spisu 90), sdělení Ministerstva zemědělství o nezahájení přezkumného řízení, kteréžto bylo doručeno i žalobci samotnému (č. 1. správního spisu 91), další žádost žalobce o prodloužení lhůty (č. 1. správního spisu 92, 93), usnesení o prodloužení lhůty (č. 1. správního spisu 94), doplnění žádosti a vyjádření žalobce (č. 1. správního spisu 95) a zápis o nahlížení do spisu jinými osobami (č. 1. správního spisu 96). Následnou přílohou spisu již je prvostupňové rozhodnutí.

23. Z uvedeného krajskému soudu vyplývá, že v době vydání prvostupňového rozhodnutí byl žalobce seznámen se všemi podklady rozhodnutí. Buď je sám v řízení doložil (projektová dokumentace), nebo se s nimi již seznámil v rámci prvního odvolacího řízení. Specializovaný stavební úřad tedy nepochybil, když žalobce postupem dle § 36 odst. 3 správního řádu nevyzval k vyjádření k podkladům, k nimž se již mohl vyjádřit dříve, či k podkladům, které sám v řízení správnímu orgánu doložil.
24. Zadruhé žalobce namítá, že specializovaný stavební úřad postupoval v rozporu s § 14 odst. 4 správního řádu, protože v řízení pokračoval a činil úkony, které snesly odkladu, i když mohl vědět, že žalobce dne 30. 6. 2020 podal k Ministerstvu životního prostředí námitku systémové podjatosti úředních osob podílejících se na správním řízení. Podle žalovaného toto však ze správního spisu nevyplývá. Specializovaný stavební úřad se o podaných námitkách podjatosti mohl poprvé dozvědět až 30. 9. 2020, tedy v době po vydání prvostupňového rozhodnutí.
25. Dle § 14 odst. 4 správního řádu *[ú]řední osoba, která se dozví o okolnostech nasvědčujících, že je vyloučena, je povinna o nich bezodkladně uvědomit svého představeného. Do doby, než představený posoudí, zda je úřední osoba vyloučena, a provede potřebné úkony, může tato osoba provádět jen takové úkony, které nesnesou odkladu.*
26. Krajský soud předně uvádí, že nikoliv každá námitka podjatosti je bez dalšího způsobilá zpochybnit nepodjatost rozhodujících úředních osob (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 7. 2019, č. j. 9 As 70/2019–34). Proto také nelze § 14 odst. 4 správního řádu vykládat tak, že poté, co se úřední osoba dozví o podané námitce podjatosti, by musela automaticky přerušit úkony v řízení (vyjma těch neodkladných) do doby posouzení této námitky. Takový výklad by umožnil paralyzovat rozhodovací činnost správních orgánů. Konečně je vhodné odkázat na komentářovou literaturu: „...rozhodnutím o námitce podjatosti se samotná podjatost nezakládá ani neruší ex nunc (od okamžiku tohoto rozhodnutí), protože podjatost je nutno chápat jako stav, který v určitém správním řízení buď existuje, nebo nikoli. Rozhodnutí o něm má pouze deklaratorní charakter s účinky ex tunc (od svého počátku), podobně jako rozhodování o sporu, zda je někdo účastníkem řízení nebo není podle § 28 SpŘ. Pokud by tedy nadřízený určité úřední osoby na základě námitky podjatosti rozhodl, že tato úřední osoba podjatá není, znamená to, že podjatou v tomto řízení nikdy nebyla (nikoli, že jí přestala být od tohoto rozhodnutí).“ JEMELKA, L. a kol. § 14 [Podjatost úřední osoby, znalce a tlumočnicka]. In: JEMELKA, L. a kol. Správní řád. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 99.). Právě k tomu došlo i v nyní posuzované věci, kdy příslušné nadřízené orgány

jednotlivé námitky podjatosti neshledaly důvodnými. Krajský soud se tudíž ani nezabýval hypotetickou žalobní argumentací, jak a kdy se asi mohl specializovaný stavební úřad dozvědět od Ministerstva životního prostředí, že žalobce podal námitky podjatosti (například telefonátem či e-mailem). Žalobce s poukazem na stanovisko Ministerstva životního prostředí ze dne 5. 3. 2019 dále namítal, že ze strany správních orgánů nedošlo k objektivnímu posouzení a vyhodnocení námitek podjatosti, krajský soud však jeho notně obecné argumentaci nepřisvědčil. Dojem žalobce, že správní orgány pro svou podjatost přehlížely některé dokumenty a skutečnosti v průběhu řízení, krajský soud nesdílí.

27. Zatřetí žalobce rozporuje spojení řízení o odstranění stavby čističky odpadních vod s řízením o odstranění drenážního systému. Speciální stavební úřad tím nedůvodně rozšířil okruh účastníků a řízení prodloužil. Pokud by tak neučinil, byla by stavba čističky již dávno povolena (i když žalobce trvá, na tom, že nešlo o záměr vyžadující stavební povolení – viz níže).
28. Dle § 140 odst. 1 první věta správního řádu *[s]právní orgán může na požádání účastníka nebo z moci úřední usnesením spojit různá řízení, k nimž je příslušný, pokud se týkají téhož předmětu řízení nebo spolu jinak věcně souvisejí anebo se týkají týchž účastníků, nebrání-li tomu povaha věci, účel řízení anebo ochrana práv nebo oprávněných zájmů účastníků.*
29. Citované ustanovení upravuje možnost ve správním řízení spojit věci ke společnému řízení v souladu se zásadou hospodárnosti a rychlosti. Byť na spojení řízení není právní nárok, vyskytly se v rozhodovací praxi již případy, kdy správní soudy konstatovaly povinnost správních orgánů více správních řízení v zájmu procesní ekonomie spojit (především ve vztahu k projednávání přestupků, srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 1. 2024, č. j. 2 As 40/2023-46). Stejně tak je jistě představitelné, že by spojením dvou naprosto nesouvisejících řízení mohl správní orgán zatížit své rozhodnutí vadou nezákonnosti. V projednávaném případě tomu tak ale nebylo.
30. Z usnesení ze dne 1. 8. 2018, č. j. MUBPH 16586/2018, (č. 1. správního spisu 5) se podává, že specializovaný stavební úřad ke spojení řízení přistoupil „s ohledem na skutečnost, že předmětná řízení spolu souvisejí a jelikož tomu nebrání povaha věci, účel řízení ani ochrana práv nebo oprávněných zájmů účastníků“. Přes takto obecné odůvodnění neshledal krajský soud postup specializovaného stavebního úřadu vadným. Je pravdou, že oba záměry (čističky a drenážního systému) na sobě nejsou naprosto existenčně závislé, bez vestavby čističky by jistě nově opravený drenážní systém fungoval bez větších rozdílů. Na druhou stranu, žalobce k provedení rekonstrukce systému likvidace odpadů přistoupil nedlouho po sobě (31. 10. 2017 - čistička, 23. 5. 2018 - drenážní systém), z pohledu specializovaného stavebního úřadu se spojení obou řízení jevílo hospodárným a efektivním, neboť se týkaly stejného stavebníka a souvisejících vodních děl. Nelze opomenout, že povolení k nakládání s vodami (o němž správní orgány taktéž rozhodovaly) lze vydat jen ve společném řízení se stavebním povolením k vodnímu dílu (§ 9 odst. 5 vodního zákona). Specializovaný stavební úřad mohl důvodně očekávat, že řízení o odstranění obou staveb bude přerušeno podáním žádosti o dodatečné stavební povolení, v takovém případě se nabízelo, aby obě řízení předem spojil.
31. K námitce žalobce, že spojením řízení došlo k rozšíření okruhu účastníků, kteří by se jinak nemohli vyjadřovat k záměru vestavby čističky, krajský soud poznamenává, že pokud by

tito účastníci uplatnili námitky proti skutečnostem, kterými by nemohla být přímo dotčena jejich práva, správní orgány by k těmto námitkám nemohly přihlídnout (§ 114 odst. 1 stavebního zákona). Hypotézu žalobce, že spojením řízení bylo nedůvodně prodlouženo řízení o povolení čističky odpadních vod, krajský soud nemůže přijmout. Správní orgány žalobcově žádosti o dodatečné stavební povolení nevyhověly z důvodu, že v řízení nedoložil všechny podklady a údaje, a to včetně takových, jež se týkaly stavby čističky odpadních vod (stanovisko správce povodí dle § 55a odst. 1 vodního zákona k aktualizované projektové dokumentaci). I kdyby tedy specializovaný stavební úřad řízení nespojil, nelze se domnívat, že by došlo k takovému urychlení správního řízení, které by vypovídalo o porušení zásady rychlosti a hospodárnosti, a tedy k eventuálnímu konstatování nezákonnosti postupu specializovaného stavebního úřadu. Pouze na okraj lze taktéž poukázat na četné žádosti o prodloužení lhůt ze strany žalobce, které jistě délku správního řízení ovlivnily.

Věcné námitky

32. Mezi účastníky je sporné, zda žalobcem prováděné záměry vyžadovaly stavební povolení. Žalobce je toho názoru, že vestavba čističky odpadních vod byla výměnou technické infrastruktury a udržovací prací, případně stavební úpravou. Ohledně záměru opravy drenážního systému pak má žalobce za to, že zachoval jeho původní trasu a použil technologii nejbližší té původní. I v tomto případě tak šlo o výměnu vedení technické infrastruktury, stavební úpravu a udržovací práci. Stavební povolení tedy nebylo třeba. Žalovaný je opačného názoru, neboť stavba čističky odpadních vod je nepochybně vodním dílem vyžadujícím stavební povolení. Stavba drenážního systému pak byla žalobcem provedena ve větším rozsahu než tvrdí, tudíž i pro ni bylo nezbytné získat stavební povolení. Pro jeho vydání však žalobce nedoložil požadované podklady.
33. Dle § 15 odst. 1 věty první vodního zákona je třeba k provedení vodních děl, k jejich změnám a změnám jejich užívání, jakož i k jejich zrušení a odstranění povolení vodoprávního úřadu.
34. Dle § 55 odst. 1 písm. c) vodního zákona je vodním dílem stavba čistíren odpadních vod, jakož i stavby k čištění odpadních vod před jejich vypouštěním do kanalizací.
35. Dle § 2 odst. 5 písm. c) stavebního zákona je změnou dokončené stavby stavební úprava, při které se zachovává vnější půdorysné i výškové ohraničení stavby; za stavební úpravu se považuje též zateplení pláště stavby.
36. Jak septik, tak čistírna odpadních vod je dle § 55 odst. 1 písm. c) vodního zákona vodním dílem, k jejichž provedení se vyžaduje stavební povolení (§ 15 odst. 1 vodního zákona). To stejné platí pro provedení jejich změn. Ať již tedy vestavbu čističky odpadních vod do septiku správní orgány kvalifikovaly jako nové vodní dílo, nebo by tento záměr vyložily jako jeho změnu, na povinnosti žalobce získat stavební povolení to nic nemění.
37. Žalobce upozorňoval, že změnou dokončené stavby může být i osazení nové technologie (klimatizační jednotky), a současně že provedením záměru nezměnil vnější i výškové ohraničení stavby. Tato argumentace však nemůže být vzhledem k výše uvedenému úspěšná. Právě naopak. Pokud žalobce tvrdí, že provedl „pouze“ stavební úpravu septiku, pak krajský soud konstatuje, že stavební úprava je dle § 2 odst. 5 stavebního zákona změnou stavby. Změna stavby vodního díla (septiku) pak vyžaduje stavební povolení (srov. rozsudek

Krajského soudu v Plzni ze dne 22. 3. 2022, č. j. 77 A 18/2020-97, bod 14). Námitka je nedůvodná. Pro vestavbu čističky odpadních vod je třeba povolení vodoprávního úřadu.

38. Krajský soud se dále bude zabývat otázkou, zda i pro opravu drenážního systému musel žalobce získat stavební povolení. Žalobce totiž namítá, že dle § 15 odst. 2 vodního zákona stavební povolení ani ohlášení nevyžadují stavební úpravy vodovodů a kanalizací, pokud se nemění jejich trasa.
39. Výklad § 15 odst. 2 vodního zákona provedl Krajský soud v Brně v rozsudku ze dne 24. 11. 2023, č. j. 31 A 66/2023-85. Nejprve odkázal na důvodovou zprávu k zákonu č. 150/2010 Sb., dle níž „[ú]prava v odstavci 2 připouští běžnou úpravu vodovodů a kanalizací, při níž se nebude měnit trasa, tzn. nejčastěji půjde o výměnu stávajícího nevyhovujícího nebo např. poškozeného potrubí za rozměrově shodné či obdobné“. Smyslem citovaného ustanovení bylo podle krajského soudu zjednodušení opravy vodovodů a kanalizací v případech, kdy nedochází k dotčení na právech jiných osob. Lze totiž předpokládat, že je-li prováděna oprava již existujícího vodovodu či kanalizace ve stávající trase, nedojde k žádné významné změně oproti dosavadnímu stavu. Naopak jsou-li vodovod či kanalizace vedeny v jiné trase, pak může dojít nejen k dotčení na právech osob, které stávajícím průběhem těchto sítí dotčeny nebyly, ale též k faktickým změnám v území včetně např. změn vodních poměrů. Krajský soud závěrem upozornil, že se stále jedná o výjimku, kterou je nutno vždy vykládat restriktivně. *„Jestliže je tedy plánována stavební úprava vodovodu či kanalizace, u níž dojde k odchýlení od původní trasy, byť i v řádech metrů, je nezbytné trvat na obstarání povolení od vodoprávního úřadu“*. Krajský soud se s tímto výkladem ztotožnil a aplikoval jej na nyní projednávaný případ.
40. Specializovaný stavební úřad v prvostupňovém rozhodnutí uvedl, že žalobce neprovedl opravu nebo výměnu stávajícího drenážního systému, ale vybudoval vsakovací systém většího rozsahu včetně osazení tunelového systému AS-KRECHT a nové rozdělovací šachty. Žalovaný jej v napadeném rozhodnutí dále doplnil. *Jednoduchým* porovnáním situačního výkresu a geometrického zaměření z doby před provedením záměru s projektovou dokumentací měl zjistit, že stavba drenážního systému se značně liší, a to zejména tak, že hlavní potrubí vedené od septiku je před jeho větvením do tří samostatných větví viditelně delší. Žalovaný zdůraznil, že nová stavba zasahovala i jiné než původně stavbou dotčené pozemky. Ve vyjádření k žalobě pak žalovaný uvedl, že podle zákresu trasy hlavního potrubí do katastrální mapy je toto potrubí minimálně dvojnásobně delší než potrubí původní.
41. Krajský soud konstatuje, že uvedené závěry správních orgánů nemají oporu ve správním spisu.
42. Nejprve je třeba uvést, že výměna původního potrubí DN 100 za potrubí DN 150 je stavební úpravou spadající pod výjimku dle § 15 odst. 2 vodního zákona. Vyplývá to jak z citované důvodové zprávy, tak ze smyslu zákonné úpravy. Takovou úpravou totiž může jen stěží dojít k dotčení práv jiných osob.
43. K zásahu do práv dalších osob naopak jistě dojde tehdy, pokud by byla původní kanalizace prodloužena či vedena jinou trasou přes dosud nedotčené pozemky. Právě to se podle žalovaného stalo v nyní projednávané věci. Z podkladů obsažených ve spise, na něž žalovaný odkazuje, ale tento závěr nevyplývá, nebo minimálně není tak jednoznačně

zřejmý, jak se domnívá. Závažnou vadou napadeného rozhodnutí pak je, že nově či více dotčené pozemky žalovaný ani neoznačil. Krajský soud tedy ani nemohl potvrdit či vyvrátit, zda žalobce záměrem opravy drenážního systému skutečně určitý pozemek skutečně nově zasáhl. V opačném případě by se žalobce totiž těžko mohl dovolávat výjimky dle § 15 odst. 2 vodního zákona.

44. Z porovnání mapových zákresů před (zaměření stávajícího stavu septiku SM8 a kanalizace ze dne 14. 2. 2018 - č. 1. správního spisu 13) a po provedení opravy drenážního systému (mapová příloha projektové dokumentace - č. 1. správního spisu 88) totiž krajskému soudu nevyplývá, že by hlavní potrubí mezi septikem a novou rozdělovací šachtou bylo viditelně delší. Začátek hlavního potrubí musel zůstat stejný, neboť stavbou čističky nedošlo ke změně či posunu železobetonové konstrukce septiku. Ukončení hlavního potrubí rozdělovací šachtou se nachází při jihovýchodním rohu pozemku parc. č. X, což se shoduje s původním rozvětvením jednotlivých potrubí. I z projektové dokumentace vyplývá, že rozdělovací šachta byla umístěna na místě šachty původní. Závěr žalovaného o prodloužení trasy hlavního potrubí tak není dostatečně podložen. Tvrzení ve vyjádření žalovaného o minimálně dvojnásobném prodloužení hlavního potrubí je pak ryze spekulativní.
45. Podle žalovaného se výjimka dle § 15 odst. 2 vodního zákona nemohla aplikovat taktéž proto, že žalobce osadil dvě větve potrubí vsakovacími objekty a vybudoval novou rozdělovací šachtu.
46. Z projektové dokumentace se podává, že nová rozdělovací šachta „je osazena v místě původní betonové rozdělovací šachty“. Z toho krajskému soudu vyplývá, že žalobce pouze vyměnil původní objekt za nový a touto stavební úpravou tedy nezměnil trasu kanalizace či její rozsah. Opačný závěr žalovaného není opřen o podklad ve správním spisu.
47. Ohledně vsakovacích objektů má krajský soud za prokázané, že se původně v drenážním systému nenacházely. Žalobce je tedy v rámci stavebních úprav umístil nově. Přesto krajský soud nemůže přisvědčit závěru žalovaného, že by osazením dvou vsakovacích objektů o objemu 2 x 4,8 m³ žalobce nutně rozšířil drenážní systém způsobem, který by vylučoval aplikaci výjimky dle § 15 odst. 2 vodního zákona, byť krajský soud jedním dechem dodává, že k její aplikaci je třeba přistupovat zdrženlivě.
48. Krajský soud k tomuto závěru dospěl z následujícího důvodu. Drenážní systém slouží k vsakování přečištěných odpadních vod, osazením vsakovacích objektů se tento účel nemění, naopak z projektové dokumentace vyplývá, že tomuto účelu napomáhají, neboť vyrovnávají nerovnoměrný přítok vody a vsakovací schopnosti půdy (str. 3 technické zprávy projektové dokumentace). Vsakovací objekty jsou umístěny v původní trase kanalizace, jejíž délku (alespoň zběžným pohledem) neprodlužují oproti původnímu stavu. Závěr žalovaného, že žalobce tímto zvětšil rozsah drenážního systému způsobem, k němuž je nezbytné stavební povolení, tak krajskému soudu ze zjištěného skutkového stavu nevyplýnul.
49. Krajský soud tedy uzavírá, že závěry správních orgánů ohledně aplikace výjimky dle § 15 odst. 2 vodního zákona na záměr opravy drenážního systému nemají oporu ve správním spisu. Ze správního spisu totiž jednoznačně nevyplývá, že žalobce skutečně rozšířil drenážní systém nebo změnil či prodloužil jeho trasu. Není taktéž zřejmé, jakých konkrétních pozemků, doposud drenážním systémem nedotčených, byly záměrem nově dotčeny, pokud

vůbec. Bez doplnění správního spisu nemůže závěr správních orgánů o nezbytnosti stavebního povolení pro provedení opravy drenážního systému obstát.

V. Závěr a náklady řízení

50. Krajský soud proto z výše uvedených důvodů podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. zrušil žalobou napadené rozhodnutí a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). V dalším řízení je žalovaný vázán právním názorem zdejšího soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
51. Krajský soud rozhodl ve věci samé bez jednání podle § 76 odst. 1 s. ř. s.
52. O náhradě nákladů řízení krajský soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl.
53. Žalobce dosáhl v řízení o žalobě plného úspěchu, a proto má právo na náhradu nákladů řízení vůči žalovanému. Odměna žalobcova zástupce (advokáta) a náhrada hotových výdajů byla stanovena podle § 35 odst. 2 s. ř. s. a vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů. V daném případě se jednalo o 3 úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, žaloba, replika) a 3 režijní paušály, a to ve výši $3 \times 3\,100$ Kč a 3×300 Kč, tedy celkem 6 800 Kč. Žalobci dále přísluší náhrada za zaplacený soudní poplatek za žalobu ve výši 3 000 Kč a za poplatek za přiznání odkladného účinku žaloby ve výši 1 000 Kč.
54. Celkem tedy byla žalobci vůči žalovanému přiznána náhrada nákladů řízení ve výši 10 800 Kč. K jejímu zaplacení soud určil přiměřenou lhůtu.
55. O náhradě nákladů osoby zúčastněné na řízení rozhodl krajský soud podle § 60 odst. 5 s. ř. s., podle něhož osoba zúčastněná na řízení má právo na náhradu jen těch nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil. Vzhledem k tomu, že osobě zúčastněné na řízení soud plnění žádné povinnosti neuložil, krajský soud jí náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť jí v souvislosti s plněním povinnosti, uložené soudem, žádné náklady nevznikly, a na náhradu jiných nákladů řízení ze zákona nárok nemá.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 27. června 2024

Zuzana Bystřická v.r.
předsedkyně senátu

